

*Miorița – Romen Anlayışına Tam Olarak
Örnek Gösterilebilecek Balad*

Pe-un picior de plai
Pe-o gură de rai,
Iată vin în cale,
Se cobor la vale
Trei turme de miei
Cu trei ciobănei:
Unu-i moldovean,
Unu-i ungurean
Și unu-i vrâncean.

*Bayırın tabanında
Cennetin kapısında,
İşte vadiye inip,
Yoldan geliyorlar
Üç koyun sürüsü,
Üç çoban ile:
Biri Moldovalı,
Biri Transilvanyalı
Biri Vrâncealı.*

Iar cel ungurean
Și cu cel vrâncean
Mări, se vorbiră,
Ei se sfătuiră
Pe l-apus de soare
Ca să mi-l omoare
Pe cel moldovean,
Că-i mai ortoman
Ș-are oi mai multe,
Mândre și cornute
Și cai învâțați
Și câini mai bărbați!...

Dar cea mioriță
Cu lână plăviță
De trei zile-ncoace
Gura nu-i mai tace,
Iarba nu-i mai place.

„Mioriță laie,”
Laie bucălaie,
De trei zile încoace
Gura nu-ți mai tace!
Ori iarba nu-ți place
Ori ești bolnăvioară,
Drăguță mioară?

„Drăguțule bace!”
Da-ți oile încoace
La negru zăvoi,
Ca-i iarbă de noi
Și umbră de voi.
Stăpâne, stăpâne,
Îți cheamă și-un câne,
Cel mai bărbătesc
Și cel mai frățesc,
Că l-apus de soare
Vreau să mi te-omoare
Baciul ungurean
Și cu cel vrâncean!

*Ancak Transilvanyalı
Vrancealıyla
Danışıp, hainlik
Hazırlıyorlar
Gün batarken
En yiğidini
Koyunu çok ve kıvrır kıvrır boynuzlu,
Ve göz alıcı
Atları eğitimli,
Köpekleri yağız
Moldovalıya
Kıymak için!...*

*Fakat postu sarı-beyaz
O kuzucuk
Üç gündür
Susmuyor,
Ot yemiyor.*

*„Benekli kuzucuk,”
Sırtı lekeli kuzucuk,
Üç gün oldu
Sesin kesilmiyor!
Ot mu hoşuna gitmiyor
Yoksa hasta mısın,
Sevgili kuzucuk?*

*„Sevgili çobanım!”
Topla koyunları
Su kenarındaki kara ormana,
Bizim ot bulduğumuz,
Sizin ise gölge.
Sahibim, sahibim,
En cesur olan,
En sadakatli olan,
Köpeğini çağır,
Çünkü gün batımında
Transilvanyalı çoban
Vrancealı olanla
Seni öldürecekler!*

„Oiță bârsană,”
De ești năzdrăvană
Și de-a fi să mor
În camp de mohor,
Să-i spui lui vrâncean
Și lui ungrean
Ca să mă îngroape
Aice pe-aproape
În strunga de oi,
Să fiu tot cu voi:
În dosul stâinii,
Să-mi aud câinii.

Asta să le spui,
Iar la cap să-mi pui
Fluieraș de fag,
Mult zice cu drag!
Fluieraș de os,
Mult zice duios!
Vântul când a bate,
Prin ele-a răzbate
Ș-oile s-or strânge,
Pe mine m-or plânge
Cu lacrimi de sânge!

Iar tu de omor
Să nu le spui lor.
Să le spui curat
Că m-am însurat
Cu-o mândra crăiasă,
A lumii mireasă;
Că la nunta mea
A căzut o stea;
Soarele și Luna
Mi-au ținut cununa.
Brăzi și păltinași
I-am avut nuntași,
Preoți, munții mari,
Păsări, lăutari,
Păsărele mii
Și stele făclii!

„Tel tel postlu kuzucuk”
Şayet geleceği biliyorsan
Ve şayet öleceksem
Yulağ tarlasında,
Vrâncealiya
Ve Transilvanyalıya söyleyesin
Beni bu yakına
Ağılın sırtına
Gömsünler,
Ki sizlerle olayım:
Köpeklerimi,
Duyayım.

Bunu söyleyesin onlara,
Başımada gürgenden
Muhabbetle çok şey,
Anlatan kavalı!
Çok kederli söyleyen,
Kemikten kavalı da koysunlar!
Rüzgar vurduğunda,
Aralarından
Toplanır koyunlarım,
Bana ağlar
Kanlı gözyaşlarıyla!

Ancak onlara
Ölümden bahsetmeyesin.
Sadece söyleyesin
Göz alıcı bir prensesle
Dünyanın en güzel geliniyle,
Nikâhlendiğimi;
Düğünümde
Bir yıldızın kaydığını;
Ay ile Güneşin
Nikâhımda tacımı tuttuğunu.
Köknarlarla çınarların
Düğüncülerim,
Koca dağların papazlarım,
Kuşların lavtacılarım,
Binlerce kuşun
Yıldızların ise mumlarım olduğunu!

Iar dacă-i zări,
Dacă-i întâlni
Măicuță bătrână,
Cu brâul de lână,
Din ochi lăcrimând
Pe câmpi alergând
Pe toți întrebând
Și la toți zicând:
„Cine mi-au văzut”
Cine-au cunoscut
Mândru ciobanel
Tras printr-un inel?
Fețișoara lui
Spuma laptelui;
Mustăciora lui
Spicul grâului;
Perișorul lui
Pana corbului;
Ochișorii lui
Mura câmpului!...
Tu, mioara mea,
Să te-nduri de ea
Și-i spune curat
Că m-am însurat
Cu-o fată de crai
Pe-o gură de rai.
Iar la cea măicuță
Să nu spui, drăguță,
Că la nunta mea
A căzut o stea,
C-am avut nuntași
Brazi și paltinași,
Preoți, munții mari,
Păsări lăutari,
Păsărele mii
Și stele făclii!...”

Yün kuşaklı,
Gözü yaşlı
Kırlarda koşup,
Herkes soran,
Herkes
„Kim gördü”
Kim tanıyor
Benim gösterişli
Dal gibi incecik
Çobancığımı,
Kaymak yüzü
Bıyığı buğday başağı
Saçcağızı ise kuzguni
Gözleri böğürtlen
Diyen
İhtiyar anacığımı
Görüverirsen,
Rastlar isen ona
İnsaf edesin ona
Sadece söyleyesin
Kuzucuğum,
Cennetin kapısında
Bir prensesle
Evlendiğimi.
Anacığım
Söylemeyesin
Sevgili
Kuzucuk,
Düğünümde
Bir yıldızın kaydığını
Köknarlarla çınarların
Düğüncülerim,
Koca dağların papazlarım,
Kuşların lavtacılarım,
Binlerce kuşun
Ve yıldızların mumlar olduğunu!...

2008 Baskısındaki İngilizce tercüme
Ernest H. Latham, Jr., Kültür Müşaviri
A.B.D. Büyükelçiliği, Bükreş
Kiki S. Munshi, Amerikan Kütüphanesi Müdürü,
Bükreş, Romanya

Bu Romen nüfusun yerleşik olduğu bölgelerde mevcut, yaklaşık 1.000 farklı şek-
linden ilk defa basılanıdır. Romen şair VASILE ALECSANDRI tarafından Poezii
Populare din România „Romenlerin Halk Şiirleri” derlemesinde yer almaktadır, bu
versiyon 1850’de derlenip yayımlanmıştır.

Miorița farklı şekillerinin sayısı kadar çalışmaya ve yoruma ilham kaynağı olmuş
her romenin yüreğini kıpırdatan bir balattır. Yorumlar, **insanın ölümden önceki
dingin tevekkülü** veya **doğaya özlemliliği** hasretinden, baladın genç çobanın kurgusal
ölümü ve toprağa verilmesini takip eden sembolik yeniden doğuşu ve nihai olarak
da mesleğine kabülünü içeren **eski bir başlangıç töreni olduğunu** iddia edenlere
kadar değişiklik göstermektedir.

Baladın esaslı yorumlarından birisi yurtdışında yaşayan belki de en mümtaz romen
mit ve dinler filozofu ve tarihçisi Chicago Üniversitesinde çalışmış olan MIRCEA
ELIADE tarafından yapılmıştır: Aşağıdaki alıntı **Zamolxis’ten Cengiz Han’a** adlı
eserindedir:

„Çobanın tutumu halk değerlerinin evreninde derin, varoluşçu bir kararı ifade
etmektedir: kendinizi kendi kaderinizden yabancılardan koruduğunuz gibi koruya-
mazsınız. Yapılacak tek şey ortaya çıkacak gerçeğe yeni bir anlam yüklemektedir
[...] **Baladın daha derin mesajı çobanın kendi kaderinin önemini değiştirmek is-
temesini içermesi**, kara bahtını kozmik bir toplu dua anına, Güneşi ve Ayı yanında
durmaya çağırarak, kendini yıldızların, suların ve dağların arasına koyarak ölümünü
„mioritic düğüne” çevirmek istemesidir. [...] Kozmik evliliğin muhteşem soyluluğu
çoban tarafından kötü kaderine verilen bir cevaptır. [...] „Mioritic düğün” trajik
kaderin karanlık acımasızlığına karşı dipdiri ve orijinal bir cevaptır.

[...] Tabii ki, Miorița’nın romen dehasının bütün özelliklerinin bir sentezini içere-
diğini belirtmiyoruz. Lakin bu halkın bütün fertlerinin bu esere bağlılığı anlamlıdır ve
bu dayanışmanın yorumu olmaksızın romen kültürünün tarihi anlaşılabilir.” (Mircea
Eliade, *De Zamolxis a Gengis-Khan*, Paris, Payot, 1970)

Gheorghe Doca

Bahadır Necat

ROMENCE'Yİ Tek Başına Öğren

Türkler İçin Dil Dersleri

Învată singur LIMBA ROMÂNĂ

Curs pentru vorbitorii de limba turcă

NICULESCU